

Educatieve activiteiten op school. Zijn externe activiteiten even zinvol?

Preventie: what's in a name?

Als school werk je preventief. Dit doe je aan de hand van allerlei initiatieven, die idealiter gekaderd zijn in een Drugbeleid op School (DOS). Met zo een DOS werk je aan effectieve preventie rondom alcohol, illegale drugs, psychoactieve medicatie, gokken en (problematisch) gamen. Dit door het gebruiken van een beleidsmatige aanpak die gekaderd is in het pedagogisch project van de school. Met het DOS geeft u aandacht aan regelgeving, begeleiding, educatie en structurele maatregelen in de schoolcontext. Meer informatie over hoe u een DOS kan opstellen en up-to-date houden, en wie je daarbij kan helpen, vind je op de [website](#) van VAD.

Preventief werken houdt in dat men problemen als gevolg van middelengebruik tracht te voorkomen. Voor de school houdt dit concreet in dat u jongeren leert verantwoordelijk omgaan met alcohol en andere drugs: u maakt het thema bespreekbaar, leert jongeren er genuanceerd over nadenken en er op een doordachte en verantwoordelijke manier mee omgaan. Afhankelijk van de situatie, het middel en de kenmerken van de jongeren (leeftijd, kwetsbaarheid, ...), worden verschillende preventieve doelen vooropgesteld met het DOS.

- **Niet-gebruik aanmoedigen, ondersteunen en bestendigen**
Alcohol- en ander middelengebruik mag nooit vanzelfsprekend zijn. Niet-gebruik is altijd de veiligste en meest gezonde keuze. Zeker voor tabak en illegale drugs. Voor alcohol geldt dat er onder de 16 jaar niet gedronken mag worden. Bij de plus-16-jarigen is dit een minder haalbare doelstelling. Toch zijn er jongeren die ervoor kiezen geen alcohol te drinken (door religie, doordat ze sportief zijn, ...). Zij dienen positief bekrachtigd te worden.
- **Experimenteergedrag uitstellen**
Onderzoek toont aan dat hoe jonger men met alcohol en andere drugs gaat experimenteren, hoe groter de kans is op later probleemgebruik. Preventie-initiatieven voor jongeren zijn daarom gericht op het uitstellen van de beginleeftijd en dus op het bestendigen van niet-gebruik.
- **Verantwoordelijk gedrag bevorderen**
Door het aanbieden van correcte informatie en structurele ondersteuning, en door het aanleren van persoonlijke en sociale vaardigheden, worden jongeren aangezet tot bewust, weloverwogen en verantwoordelijk gedrag.
- **Vroegtijdig interveniëren**
Hoe sneller problemen worden opgemerkt en aangepakt (bijvoorbeeld begeleiding van experimenterende jongeren), hoe groter de kans op gedragsverandering.

Voor het uitwerken van het educatief aanbod geeft de leerlijn tabak, alcohol en drugs je duidelijk aan welke middelenspecifieke kennis, inzichten en vaardigheden op welke leeftijd aan de orde zijn en op welke manier er effectief aan kan gewerkt worden. De leerlijn kan je raadplegen op www.vad.be, [via de catalogus](#).

Vallen alle educatieve activiteiten te rijmen met het DOS?

Er is een ruim aanbod aan educatieve pakketten en materialen waarmee je zelf invulling kunt geven aan de educatieve pijler van een DOS. Al dit materiaal is te downloaden op www.vad.be, via de catalogus.

Als je een beroep wil doen op ander extern aanbod, is het van belang dat dit aanbod op voorhand goed verkend wordt. Bekijk:

- Welke organisatie organiseert het aanbod, wat is de achtergrond?
- Worden er pedagogisch verantwoorde boodschappen gegeven?
- Sluiten de tussenkomsten en materialen van de organisatie aan bij de leeftijden en leefwereld van de leerlingen?
- Sluit de (pedagogische) visie die door de organisatie wordt uitgedragen aan bij de pedagogische visie van de school? Welke bronnen worden vermeld?
- Valt het aanbod te rijmen met een effectief DOS?

Zorg dat vakspecifieke activiteiten of excursies die op het eerste zicht misschien weinig te maken hebben met een DOS, niet ingaan tegen de doelstellingen van het DOS. Denk bijvoorbeeld aan een brouwerijbezoek in het kader van de les scheikunde, een bezoek aan de gevangenis of een gesprek met een verslaafde.

Het kan gebeuren dat activiteiten, gekozen bij de invulling van het educatief aanbod, echt niet te rijmen zijn met het DOS. Daar kunnen verschillende redenen voor zijn. Bijvoorbeeld omdat de visie die de externe organisatie uitdraagt niet aansluit bij de pedagogische visie van de school. In extreme gevallen kunnen ze het DOS ondermijnen en de jongeren in een situatie brengen waarin het moeilijk is om een gezonde keuze te maken. Een brouwerijbezoek met proefmoment valt moeilijk te rijmen met de doelstelling 'uitstellen van beginleeftijd'. Daarom houdt men ook bij de keuze van algemene educatieve activiteiten best rekening met de doelstellingen die vooropgesteld worden in het DOS.

Colofon

Redactie en layout: VAD

V.U.: P. Van Deun, Vanderlindenstraat 15, 1030 Brussel

© 2015

VAD, Vanderlindenstraat 15, 1030 Brussel

T 02 423 03 33 | F 02 423 03 34 | vad@vad.be | www.vad.be

VLAAMS EXPERTISECENTRUM
ALCOHOL EN ANDERE DRUGS